

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/36/2016
Identifikačné číslo spisu:	7211011561
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7211011561.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave 22. júna 2016 v trestnej veci obvineného L. K. a spol., pre obzvlášť závažný zločin podvodu spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného F. N., ktoré podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Tomáša Tomčovčíka, advokáta v Košiciach proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 3. októbra 2013, sp. zn. 8T 132/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d/ Trestného poriadku dovolanie obvineného F. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice II z 3. októbra 2013, sp. zn. 8T 132/2011, bol obvinený F. N. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

po vzájomnej dohode toho času už s nebohým B. N. a ešte doposiaľ nestotožnenou osobou, ktorá vydávajúc sa za konateľa spol. Rudino, s.r.o. so sídlom N., ul. V. č. 117, IČO : 36 759 180, uzavrela dňa 10. júna 2008 v N. kúpnu zmluvu na dodávanie mäsa a mäsových výrobkov s dodávateľom - spol. Bajer a spol., s.r.o. Z. J. L.. v úmysle nikdy nezaplatiť za dodaný tovar, vylákali v období od 11. júna 2008 do 11. júla 2008 na základe telefonických objednávok vykonaných v mene spol. Rudino, s.r.o. postupne 16 kamiónov bravčového mäsa a mäsových výrobkov, najmä prasacích poliek o celkovej hmotnosti 172 134 262 kg a to tým spôsobom, že najskôr zabezpečili prevod obchodných podielov spol. s.r.o. a už s nebohým B. N. zabezpečil založenie spol. X. B. v tom čase so sídlom N., ul. V. XX, ktorej konateľom sa stal obvinený F. N. a ktorá v tomto obchodnom reťazci predstierala nákup predmetného tovaru od spol. Rudino, s.r.o., hoci k fakturácii ani platbám medzi týmito spoločnosťami nikdy nedošlo a následne takto získaný tovar odpredala spoločnostiam ERIK, s.r.o. so sídlom N., ul. pri N. č. 3, IČO: 36 177 083 a spol. AGROANVA, s.r.o. so sídlom N., ul. G. č. 11/63, IČO : 44 162 821, pričom finančné prostriedky, ktoré boli za predaj uhradené na účet spol. X. B. vedený v ČSOB obvinený F. N. na pokyn už nebohého B. N. z tohto účtu vybral a v hotovosti ich odovzdal, pričom časť úhrady za tovar od spol. AGROANVA, s.r.o. pre spol. X. B. v hotovosti prebral obvinený L. K., ktorý zároveň

zabezpečil podpísanie príjmových a výdavkových pokladničných dokladov obvineným F. N., pričom nebol B. N. zabezpečoval prepravu tovaru zo spoločnosti Bajer a spol., s.r.o. a v 6-tich prípadoch zabezpečil prepravu prostredníctvom spoločnosti BOVINEX, s.r.o. a tiež spoločne s obvineným F. N. obstaral faktúry X. B. pre jej odberateľov a tieto doručoval obvinenému L. K., ktorý pomohol zabezpečovať odbyt tovaru u odberateľov (spol. ERIK, s.r.o. a spol. AGROANVA, s.r.o.), doručoval tieto faktúry týmto spoločnostiam, zúčastňoval sa vykladania tovaru, preberal od prepravcov medzinárodné nákladné listy (CMR) a faktúry spoločnosti Bajer a spol., s.r.o. a následne ich odovzdával prostredníctvom B. G. obvinenému F. N., pričom k úhrade za dodaný tovar spoločnosti Bajer a spol., nedošlo, čím poškodenému spol. Bajer a spol., s.r.o. so sídlom Z., ul. I. č. 715, J. L., IČO : 47 903 562 spôsobili škodu vo výške 365 726, 30 eur (11 017 870 Sk).

Za to mu bol uložený podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Naproti tomu súd obvinených B. G. a Bc. L. K. podľa § 285 písm. c/ Trestného poriadku pre uvedený skutok oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry Košice II, sp. zn. 2Pv 729/10, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Proti rozsudku podal obvinený N. hneď po jeho vyhlásení do zápisnice odvolanie čo do výroku o vine a treste, ktoré následne písomným podaním z 18. októbra 2013 vzal v celom rozsahu späť.

Okresný súd Košice II uznesením zo 16. decembra 2013, sp. zn. 8T 132/2011, podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku vzal na vedomie späťvzatie odvolania obvineného.

Proti rozsudku týkajúceho sa oslobodzujúcej časti vo vzťahu k obvinenému Bc. L. K. a B. G. podal odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II, ktoré písomným podaním z 13. januára 2014 zoberal vzhľadom na dôkaznú núdzu v celom rozsahu späť.

Okresný súd Košice II uznesením z 15. januára 2014, sp. zn. 8T 132/2011, podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku vzal na vedomie späťvzatie odvolania podaného prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II vo vzťahu k obom obvineným.

Proti predmetnému rozsudku čo do výroku o náhrade škody podal odvolanie splnomocnený zástupca poškodeného.

Na podklade podaného odvolania poškodeného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 28. apríla 2015, sp. zn. 8To 31/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody s tým, že podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému F. N. povinnosť nahradiť poškodenému spol. Bajer a spol. s.r.o. so sídlom Z., ul. I. 715, J., IČO: 47 903 562, škodu vo výške 329 641,78 eur.

Obvinený F. N. písomným podaním z 3. marca 2016 podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Tomáša Tomčovčíka proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 3. októbra 2013, sp. zn. 8T 132/2011, dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Dovolateľ kategoricky odmietol späťvzatie odvolania z 18. októbra 2013. Podľa jeho názoru podpis na späťvzati odvolania nie je jeho, t.j. iná tretia osoba podala takéto späťvzatie bez jeho súhlasu. Dovolateľ nemal dôvod brať podané odvolanie späť, keďže bol odsúdený za zločin na desať rokov odňatia slobody.

Späťvzatie odvolania nebolo podané na príslušný súd Okresný súd Košice II, ale na Okresný súd Košice I.

Obvinený preto navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona (práva na obhajobu) a súčasne zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „prokurátor“), ktorý v jeho písomnom vyhotovení z 8. apríla 2016 uviedol, že obvinený ihneď po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku priamo do zápisice podal odvolanie čo do výroku o vine a treste. Keďže takto podané odvolanie písomným podaním vzal obvinený v celom rozsahu späť, zákonným spôsobom postupoval prvostupňový súd, keď v súlade s ust. § 312 ods. 4 Trestného poriadku vzal dňa 16. decembra 2013 späťvzatie odvolania obvineného na vedomie.

V tejto súvislosti prokurátor poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2014, sp. zn. 8To 31/14, ktorým zrušil napadnutý rozsudok len čo do výroku o náhrade škody a bez toho, aby rovnakým spôsobom postupoval aj vo vzťahu k výrokom o vine a treste. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že obhajca obvineného na verejnom zasadnutí konanom rovnakého dňa vyjadril len nesúhlas s tým, že celú spôsobenú škodu má uhradiť samotný obvinený N..

Ani obvinený neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné modifikovať dovolaním napadnuté právoplatné rozhodnutie súdu. Podľa názoru prokurátora dovolanie bolo podané zo strany obvineného bezdôvodne a účelovo poukazujúc aj na to, že ním uvádzaný dôvod nebol namietaný nielen v čase rozhodovania Krajského súdu v Košiciach a navyše až zhruba dva a pol roka po právoplatnom skončení veci.

Na základe vyššie uvedených skutočností prokurátor navrhol, aby dovolací súd z dôvodov uvedených v § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s podaným dovolaním listom z 3. mája 2016 vyzval obhajkyňu obvineného N., aby sa k predmetnej veci vyjadrila.

JUDr. Alena Rudohradská, advokátka so sídlom v Košiciach 19. mája 2016 k predmetnej veci uviedla :

Obvinený F. N. jej udelil plnomocenstvo na zastupovanie v trestnom konaní 19. októbra 2011, ktoré bolo úradne overené na Obecnom úrade Rákoš a zároveň doručené vyšetrovateľovi.

Na hlavnom pojednávaní konanom 3. októbra 2013 na Okresnom súde Košice II, na ktorom bola prítomná aj s obvineným, bolo zahlásené odvolanie proti rozsudku priamo na pojednávaní (odvolanie proti výroku o vine a treste).

Dňa 17. októbra ju osobne navštívil obvinený F. N. v advokátskej kancelárii a požiadal ju, aby na jeho výslovnú žiadosť a v jeho mene vyhotovila späťvzatie odvolania, ktoré mal následne doručiť do podateľne príslušného súdu.

Podľa obvineného, dôvodom späťvzatia odvolania bol jeho vážny zdravotný stav, pričom uviedol, že sám požiadal o odklad výkonu trestu.

Podľa vyjadrenia obhajkyne tvrdenie menovaného, že bez jeho vedomia a bez jeho súhlasu vzala odvolanie proti predmetnému rozsudku späť, sa nezakladá na pravde. Nestalo sa tak ani počas jej advokátskej praxe, ktorú vykonáva od roku 2005.

Obvinený F. N. doručil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 14. júna 2016 svoje stanovisko k vysvetleniu JUDr. Aleny Rudohradskej, s ktorým nesúhlasil z dôvodov uvedených v dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku) za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). V rámci plnenia tejto prieskumnej povinnosti zistil, že nebola splnená podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto nebolo rozhodnuté).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že obvinený F. N. v konaní pred okresným súdom dôsledne využil právo na obhajobu, ktoré patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Toto právo realizoval prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. Aleny Rudohradskej. Voči tejto obhajkyne ani spôsobu jej obhajoby nemal obvinený žiadne výhrady. Z uvedeného vyplýva, že po celú dobu trestného stíhania bola obvinenému zo strany splnomocnenej obhajkyne poskytovaná náležitá právna pomoc. Štát a teda ani orgány činné v trestnom konaní nenesú v prípade ustanoveného (rovnako ako v prípade zvoleného) obhajcu zodpovednosť za spôsob vykonávania obhajoby a dokonca ani za jej nedostatočné vykonávanie. To vyplýva z toho, že advokácia je nezávislá na štáte a výkon obhajoby je predovšetkým otázkou vzťahu medzi obvineným a obhajcom. Preto súdu neprislúcha hodnotiť výkon obhajoby ani zasahovať do vzťahu obvineného a jeho obhajcu.

V súvislosti s námietkou obvineného, že späťvzatie odvolania podpísala iná, tretia osoba, najvyšší súd zistil, že na č. l. 1199 spisu sa nachádza písomné podanie obvineného, ktorým berie späť odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Košice I (správne má byť Košice II), sp. zn. 8T 132/2011, opatrené podpisom N..

Na základe tohto podania Okresný súd Košice II uznesením zo 16. decembra 2013, sp. zn. 8T 132/2011 (č. l. 1213- 1214) podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku vzal na vedomie späťvzatie odvolania.

Následne 14. februára 2014 požiadal obvinený F. N. o odklad výkonu trestu z vážnych zdravotných dôvodov (č. l. 1228).

Prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu sa podrobne zaoberal dôvodmi podaného dovolania obvineného, s ktorými sa aj najvyšší súd stotožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto bez preskúmania dovolania dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby, okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Trestný poriadok teda podmieňuje možnosť podania dovolania využitím riadneho opravného prostriedku. Táto podmienka, ktorej základným cieľom je dosiahnuť, aby oprávnené osoby podaním mimoriadneho opravného prostriedku nenahrádzali prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom a dovolací súd tým nestavali do pozície druhoínštancného súdu, je natoľko podstatná, že zákonodarca jej nesplnenie sankcionoval nemožnosťou meritórneho preskúmania napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom a v konečnom dôsledku neúspešnosťou, resp. odmietnutím dovolania. Uvedené platí o to viac, ak sa oprávnená osoba sama vzdá práva na riadny opravný prostriedok. Z takéhoto výslovného prejavu vôle totiž možno predpokladať, že s rozhodnutím vo veci sa stotožňuje, resp. je s ním spokojný. Podaním dovolania nie je možné takýto úkon anulovať. Výslovné vzdanie sa práva podať odvolanie má za následok, že rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, ktorá ako základná vlastnosť rozhodnutia znamená jeho záväznosť a nezmeniteľnosť.

Nakoľko v posudzovanej veci nebola splnená podmienka na podanie dovolania uvedená v § 372 ods. 1,

veta prvá Trestného poriadku, pričom ide o vadu neodstrániteľnú, ktorú nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, dovolací súd na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, dovolanie obvineného F. N. podľa § 382 písm. d/ Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.